

Algebra I
Helsingin yliopisto
Matematiikan ja tilastotieteen laitos
2. kurssikoe
8.5.2013

Koeaika on kolme tuntia. Kokeessa ei saa käyttää laskinta tai taulukkokirjaa.

1. (7 pistettä) Tutkitaan ryhmää $G = \{1, a, b, c, d, e, f, g\}$, jolla on oheinen kertotaulu. Ryhmällä G on normaali aliryhmä $H = \{1, b\}$.

$\cdot$	1	a	b	c	d	e	f	g
1	1	a	b	c	d	e	f	g
a	a	b	c	1	g	d	e	f
b	b	c	1	a	f	g	d	e
c	c	1	a	b	e	f	g	d
d	d	e	f	g	1	a	b	c
e	e	f	g	d	c	1	a	b
f	f	g	d	e	b	c	1	a
g	g	d	e	f	a	b	c	1

- (a) Määritä aliryhmän H vasempien sivuluokkien joukko G/H .
(b) Mitkä seuraavista laskuista on laskettu oikein?

$$aH \cdot dH = fH, \quad fH \cdot gH = cH$$

- (c) Määritä tekijäryhmän G/H alkion aH virittämä aliryhmä.

2. (3 pistettä) Olkoon G vaihdannainen ryhmä, jolla on normaali aliryhmä N . Osoita, että tekijäryhmä G/N on vaihdannainen.

3. (8 pistettä)

- (a) Mitkä seuraavista renkaan $\mathbb{Z}_4[X]$ polynomeista ovat samoja?

$$P = 2X^2 - 1, \quad Q = 4X^3 + 2X^2 + 3, \quad R = X^2 + 1$$

- (b) Ratkaise kokonaisalueessa yhtälö $x^2 + 2x + 1 = 0$.
(c) Onko renkaan $\mathbb{Z}_7[X]$ alkio $2X^3 - X - 3$ yksikkö?

4. (6 pistettä)

- (a) Oletetaan, että $f: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}_5$ on ryhmähomomorfismi, jolle pätee $f(1) = [4]_5$. Määritä $f(3)$.
(b) Voiko olla olemassa ryhmähomomorfismia φ , jonka lähtöjoukossa on kuusi alkioita ja kuvassa $\text{Im } \varphi$ neljä alkioita?